

Večernik

Leto I. (VIII.), števil. 104

Maribor, torek, 6. septembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglaš. oddelak „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 6

Nevarnost za francosko-ruske diplomatske zveze

Razlika med državno in strankarsko politiko — Pretrganje diplomatskih zvez ni malenkost — Kaj pravi Rakovski?

Izgreš v Parizu 23. avgusta in pozneje so bili povod precej razvnete protiruske kampanje. Sovjetske osebnosti so zopet enkrat strogo nadzorovali in tako se je tudi strankarskemu delovanju ruskega poslanika Rakovskega v Parizu posvetila velika pozornost. Rakovski je član centralnega odbora komunistične stranke, ki je razposlal po svetu že lepo število svojih manifestov. Take manifeste se sedaj spregleda, sedaj zopet pa jih smatrajo za silno važne. Kakor pač nanesejo prilike in politične potrebe.

Tokrat so zgrabili nasprotniki rusko-francoskih diplomatskih zvez za proglas centralnega odbora komunistične stranke, ki govori o protimilitaristični propagandi v slučaju kakega napada na sovjetsko Unijo. Ta proglas nosi — kakor vsi drugi — tudi podpis diplomata Rakovskega, kot člana centralnega odbora. Gotovi krogi so začeli ta proglas razlagati kot organizacijo uporov in vojnega begunstva v Franciji, nakar so zahtevali, naj se prekinejo stiki z Rusijo, ki ima svojega diplomata na čelu take zarotniške organizacije.

Rakovski, ki biva iz zdravstvenih razlogov izven Pariza, je takoj podal izjavo, da se kot diplomatski zastopnik nikdar ne vmešava v notranje razmere drugih držav in da proglasi stranke govorniki samo v splošnem o hipotezi napada na Rusijo, kar se ne more vzeti kot nekaj go-

tovega. Najmanj se pa manifest nanaša na Francijo, s katero je Rusija v dobrih odnošajih.

Ruski zunanji komisar Čičerin je pa izjavil, da je ruska diplomacija popolnoma neodvisna od strankinih proglaševanj in da ruski zastopniki v Franciji niso in ne bodo razvijali kake prevratne propagande. Briand se je s to izjavo zadovoljil ter naglasil, da se v nobenem slučaju ta »obžalovanja vredna zadeva« ne sme smatrati za korak Francije proti diplomatskim odnošajem z Rusijo.

Rakovski bo najbrž sam odstopil ter se zopet posvetil gospodarski politiki.

Novinarjem je Rakovski najnovejšo protirusko kampanjo očrtal tako-le:

Francosko-ruska trgovina je zelo napoti močnim tujim velepodjetniškim skupinam. Najbolj jih bode v oči — petroleji. Ko se sedaj toliko govori o monopolu nakupovanja inozemskega petroleja, je jasno, da ima ruski petrolej po strokovnjaški oceni prvo mesto. Če bi Francija prekinila svoje stike z Rusijo, ne bi ničesar pridobila. Ko je to storila Anglija, se je vsepovsod in tudi po Franciji začelo govoriti, kot da bi bil obstoj ali neobstoj diplomatskih zvez prava malenkost, ki se lahko danes brez vsega odpravi, jutri pa zopet vpostavi. Rakovski je prepričan, da so francoski politiki resni in prevdarni ter da francoska javnost ni proti Rusiji.

Courtney poizkusi vnovič svojo srečo

Kje je „Saint Raphael“ — „Sikorski“ pripravljen za polet v Pariz

Angleški letalec Courtney, ki so ga na njegovem poletu iz Evrope v Ameriko silni vetrovi pri Azorskih otokih prisilili, da je izpremenil smer poleta in moral pristati v Coruni ob španski obali, namerava sedaj nadaljevati svoj polet proti Azorskim otokom, pristati kasneje na Novi Fundlandiji in poleteti potem proti pravemu cilju, Newyorku.

Vesti, da so ob obali polotoka Labradorja opazili letalo »Saint Raphael«, ki je startalo v Upavonu na Angleškem za Kanado, so se izkazale kot neresnične. O letalcih Hamiltonu in Minchinu še sedaj ni nobenega sledu.

Tudi drugi poizkus nekega letalca, da bi poletel iz Windsorja v Kanadi v Windsor v Angliji, se je izjalovil. Letalo je moralo kmalu po startu vsled slabega vremena pristati.

Kljub vsem neuspehom, ki jih doživljajo zadnje čase letalci nad Atlantskim morem, pa se pripravljata sedaj še dve mladi Američanki, da poskusita prihodnji mesec svojo srečo s poletom v Evropo in sicer s hidroplanom, ki se jima zdi za to mnogo primernejši.

Za polet v Evropo je pripravljen tudi letalec Fonck. Doseči misli s svojim dvo krovnikom »Sikorski« Pariz že v 28 urah, da potolče tako vse dosedanje rekorde.

Ameriško letalo »Pride of Detroit«, ki je na poletu okoli sveta, je prispelo sedaj v Alahabad v Indiji.

MONTREAL, 6. septembra. V Bellekelle je opazil včeraj čuvaj na svetilniku v severozapadni smeri neko letalo, o katerem se domneva, da gre za »St. Raphael«. Letalo je očitno izgubilo smer in je iskalo orientacije.

Opustošenja povodni v Besarabiji

Cela mesta pod vodo — Številne človeške žrtve — Nad 50.000 ljudi brez strehe

BUKAREŠT, 6. septembra. Povodni zadnjih dni, ki so bile posebno katastrofalne v Vzhodni Galiciji so provzročile tudi v Besarabiji silna opustošenja. Okraja Kišinjev in Digena sta popolnoma odrezana od zunanjega sveta. Železniški promet je prekinjen. Mesti Romanovski in Zorokov sta popolnoma pod vodo. V

Hotinu se je porušila cerkev in 30 hiš. Število prebivalstva, ki je brez strehe, se čeni na preko 50.000. Dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti, koliko človeških žrtev je zahtevala poplava. Še vedno naraščajoče vode nosijo s seboj številna človeška trupla. Škoda gre na milijone.

Praški občinski svet proti Rothermerovi akciji

PRAGA, 6. septembra. Občinski svet je imel sinoči sejo, pred katero je župan dr. Baxa povzel besedo k Rothermerovi akciji. V svojem govoru je naglašal, da je akcija angleškega lorda popolnoma zgrešena, ker gre Češkoslovaška svojim narodnostnim manjšinam mnogo bolj na roko, kakor bi bila primorana po mirovni pogodbi. Zastopniki madžarske manjšine priznavajo sami, da uživajo popolno politično, kulturno in gospodarsko svobodo. Zato je treba akcijo lorda Rothermera obsojati že v interesu mirnega sožitja in prijateljskih odnošajev med obema državama. Izvajanja župana je pozdravil občinski svet z viharim ploskanjem.

Po'om velike banke v Italiji

MILAN, 6. septembra. Največja senzacija zadnjih dni v Italiji, o kateri se mnogo razpravlja ne le v gospodarskih krogih temveč sploh v vsej javnosti, je polom banke Andreis in comp. v Turinu. Primanjkljaj denarnega zavoda se čeni na 40 milijonov lir. Vršile so se v banki veliki poverbe. Eden šefov, komendant Andreis le pobegnil neznan kam. Veliko število malih ljudi je oškodovanih. Presenečenje in razburjenje naroda je tem hušše, ker je bil Andreis član provincialne deputacije in predsednik cele vrste gospodarskih korporacij. Šefu borze v Turinu je izročil Andreis pred svojim pobegom tisoč akcij neke družbe, ki so se kasneje izkazale kot ponarejene. — Banka je zlasti v italianski tekstilni industriji imela eno prvih besed.

Letalska tekma za kraljev pokal

ZAGREB, 6. septembra. Danes je bil tu otvorjen letalski miting za kraljev pokal. Zjutraj so startale na vzletišču v Novem Sadu tri skupine aeroplanov, ki so odletele v treh različnih smereh. Miting se je vršil na progi Novi Sad—Zagreb—Sarajevo—Mostar—Skoplje—Novi Sad. Prvi letalci so dosegli Zagreb ob 8.45, nakar so ob 9.30 dop. nadaljevali po let. Za prireditelje vlada veliko zanimanje.

6 oseb madžarskega konzulata v Carigradu utonilo

CARIGRAD, 6. septembra. V Bosporu je včeraj popoldne utonilo šest članov tu kajšnega madžarskega konzulata. Vozilo so se s čolnom po morju, ki pa se je med vožnjo prevrnil.

Zasedanje Društva narodov.

ZENEVA, 6. septembra. Za podpredsednike zasedanja Društva narodov so bili izvoljeni Scialoja, Briand, Chamberlain, dr. Stresemann, Nemorus in Avstrijec grof Bernstorff. Za predsednika razorožitvene komisije je bil izvoljen češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Borza

CURIH, 6. septembra. (Zaključni tečaj). Beograd 9.13, Berlin 123.35, London 25.21, Newyork 518.65, Pariz 20.33, Milan 28.14 Praga 15.37, Dunaj 73.09.

Ponarejevanje sovjetsko-ruskega denarja

V Berlinu so razkrili ponarejevalsko družbo, ki si je štela v patrijotično čast in dolžnost, da ponareja denar sovjetske Rusije. Vsi aretinanci naglašajo, da v svoji borbi proti sedanjemu ruskomu režimu ne izbirajo sredstev in da je tako naravno, da je prišlo tudi ponarejanje červoncev na vrsto. Šef ponarejevalske družbe je princ Nestov Cristatis iz Georgije, za njim bivši Razputinov tajnik Simanovič in še več drugih emigrantov, ki so igrali nekdanj v Rusiji važnejše vloge. Razne berlinske banke in tvrdke imajo veliko škodo. Ponarejevanje denarja iz političnih motivov je že staro. Madžarski fašisti, ki so ponarejali francoske franke, so se izgovarjali, da je tako delal tudi angleški državnik Pitt, Georgijanski princ pa kopira sedaj madžarskega princa.

Davidovič proti Vukičeviću

BEOGRAD, 6. septembra. Predsednik demokratske stranke, Ljuba Davidovič je na svojem tukajšnjem sijajno obiskanem zborovanju vehementno napadal sedanjega ministrskega predsednika Vukičevića, ki mu očita popolno nesposobnost. Izjavo Vukičevića, da bo ostal tudi po volitvah na krmilu vlade, je označil Davidovič kot namigavanje na diktaturo in pripomnil, da naj se Vukičević zaveda dalekosežnosti svojega postopanja in ne pozabi, da si bo znal narod tudi sedaj priboriti svojo svobodo.

AHMED BEG — SKADERSKI KNEZ.

TIRANA, 6. septembra. Predsednik albanske republike, Ahmed beg Zogu, je bil v zahvalo za amnestijo v Severni Albaniji proglašen za — skaderskega kneza.

PREKOOCEANSKI LETALEC GIVON NAPADEN.

PARIZ, 6. septembra. Ko je pilot Givon sinoči zapustil letališče Le Bourget, so ga v mali temni ulici napadli demonstranti in mu očitali strahopetnost. Razvil se je pretep, tekom katerega je bil Givon ranjen.

Na konju iz Pariza v Berlin.

Parizanka gospodična Delange je pred dnevi odjezdila iz Pariza z namenom, da prepotuje veliko razdaljo med Parizom in Berlinom na konju. Mlada jahalka je zaljubljena v trgovca Droulana, s katerim je stavila, da ji bo načrt uspel. Njen zaročenec, ki je imel priliko, da bi se bogato poročil, se je hotel lepega, toda revnega dekleta otresti. V neki družbi ji je zaročenec v šali dejal, da jo poroči, ako odjezdi do Berlina. Mlada energična Parizanka, ki ljubi svojega zaročenca, bo skušala s svojo spretnostjo in vztrajnostjo pridobiti omahljivo srce Droulana.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mladi pustolovec iz Bosne

Smola in nesrečen slučaj ga zanese v Maribor — Poželjenje po mornarskem življenju

Maribor, 6. avgusta.

Smola in nesrečni slučaj je bil, da je mladoletnega pustolovca Rudolfa D., rojenega tam nekje v Južnih Tirolah, bivajočega pa največ v Bosni, zaneslo kar dvakrat v naš obmejni Maribor. Mali Rudolf je sin nekega lahkomišelnega italijanskega slikarja, poročenega z Bosanko, ki jo je pa že pred več leti zapustil, prepustil ženo in otroke usodi ter izginil neznan kam. Že po naravi bolešno mater je skrb za otroke in moževa lahkomišelnost tako potrla, da je po daljšem hiranju umrla ter je tako ostalo troje otrok prepuščenih tujim ljudem.

Naš Rudolf je prišel v oskrbo malega gostilničarja v Zenici v Bosni. Nekega dne je zmanjkala gospodarju iz predala manjša svota denarja, sum tatvine je pa kazal na malega oskrbovanca. Brez pravega dokaza o grehu je bil fant od strogega gostilničarja pošteno tepen, kar si je pa dečko vzela tako k srcu, da jo je popihal od gospodarja in šel za srečo v Sarajevo. Prevzela ga je tam neka staričkava ženica, ki je dečka lepo negovala in vestno pošiljala v šolo, kjer se je dokaj pridno učil in rad čital knjige. Posebno so ga zanimala knjige iz mornarskega življenja in potopisi.

Zahotelo se mu je videti velike parobrode in pristaniško vrvenje. A kako priti do morja? Dejstvo, da ni imel sredstev za dolgo pot do Sušaka, mu ni delalo posebnih preglavic. Vtihotatil se je v vlak in peljal proti Hrvatski. Sprevodnik pa ga je med vožnjo opazil in izročil v Slavonskem Brodu oblastim. Fantič se je pa kaj hitro stražniku izmuznil in hajki na prvi vlak, ki pelje proti Zagrebu. Pomešal se je v neki vojaški transport. Srbijski novinci so čudno gledali mladega potnika, prijavili nepovabljenca službujočemu sprevodniku, ki je izročil fantiča zagrebškimi policistom. Tam so ga zaslišali in prebrskali žepne stvari, da ima dečko pri sebi reči, o katerih se je dvomilo, da bi bile njegova last. Po dolgem izpraševanju je priznal, da je med potjo kradel sopotnikom, kar mu je ravno prišlo pod roko. Policija ga je kot mladoletnega oddala v začasno oskrbo centralnega dečjega zbirališča za izpričeno deco. Navihanemu Rudolfu pa zagrebški zrak ni ravno ugašjal, zato je uporabil prvo priliko za po-

beg, odhitel na kolodvor, se vtihotatil v vlak v prepričanju, da ga dovede isti na Sušak. Srečno se e vozil več ur, skrivaj se pred sprevodnikom, v duhu si že predstavljaj lepote pristaniškega in mornarskega vrvenja, a glej smole! Vozil se je v vlaku v smeri proti Varaždinu in madžarski meji, kjer so ga kontrolni organi izsledili in poslali nazaj v Zagreb. Po dveh dneh pa zopet pobegne iz zavoda, se vtihotatil v vlak, ki te vozil v drugo smer v mnenju, zdaj res pride na Sušak.

Pa zopet je imel smolo! Vlak ga popelje mesto v Sušak v naš obmejni Maribor, kjer so hoteli pregledati obmejni kontrolni organi njegove dokumente, ki jih pa fantič seveda ni imel. Tu ga je policija oddala v prehodno oskrbo Dečjega doma. V mariborskem zavodu se je prebrisan dečko nekoliko umiril, sicer parkrat pobegnili, a so ga kmalu izsledili in privredli nazaj. Končno pa se je le udal v svojo novo usodo in pridno obiskoval šolo, katero je tu tudi dovršil ter prejel odhodno izpričevalo, nakar so ga oddali v uk nekemu obrtniku. Pri novem gospodarju se je dečko vpeljal tako vzorno, da mu je v znak priznanja kupil nov suknič in čevlje.

Skrbnemu mojstru pa je dečko njegovo dobroto nevaležno poplašal. Ukradel je svojemu tovarišu 400 dinarjev in se s prvim vlakom odpeljal proti Sušaku. Dotlej, ko so tatvino opazili, se je fantič že najbrže sprehajal ob morski obali, in njegova najsrčnejša želja se je za enkrat izpolnila. Videl je morje, velike parobrode in pristaniško vrvenje. Srečno je hodil po Sušaku, iščaje prve prilike, da se ukrca na parobrod kot mornariški vajenec. A oko postave je bdelo nad dečkom, za katerim je bila izdana policijska tiralica. Ravno, ko je bil že skoro na tem, da se odpelje po sinjem morju, ga poprašja strogi mož postave odkod in kam. Popis obleke in štampljke zavoda na isti ga je izdalo, da je to zasledovani pobegli vajenec Rudolf D. iz Maribora. Prepeljali so ga zopet v Maribor, kjer se je spokoril za svoj greh na policiji in v jetnišnici, nakar ga je oddala mladinska oblast v državno poboljševalnico v Ljubljani.

Pred nekaj dnevi je pa pobegnili tudi od tam — gotovo se mu je zopet zahotelo po morju in mornariškem življenju.

Učiteljska imenovanja v mariborski oblasti

V državno službo so sprejeti in postavljeni za učitelje: Slava Benedik v Škale, Miroslava Verčkovnik v Studenci, Ida Šumer v Št. III pod Turjakom, Mihaela Krašovic v Kapelo, Marija Majerhold v Št. Janž pri Dravogradu, Matilda Rajh v Makole, Ela Čonč v Št. Jurij v Slov. gor., Angela Ambrožič v Veliki Poljani, Zofija Jerele v Sv. Bolfenk na Kogu, Jožefa Luževič v Stopice, Marija Majer v Pečarovce, Emilija Jurinec v Svečini, Marija Visenjak v Odrancih, Štefanija Prešern v Beltince, Ana Kotnik v Sv. Urban, Bruna Jovič v Sv. Tomaž, Marija Lenartič v Dornovo, Marta Golobič v Šmartno pri Slovenigradu, Marija Kinčič v Prtočo, Vera Kajč na dekliško v Sv. Juriju pri Celju, Karolina Klun v Žiče, Justina Zorjan v Loče, Ljuboslava Grmovšek na Muto, Fran Druškovič v Sv. Miklavž, Milan Straus v Gornjo Lendavo, Srečko Robinšček v Šo štani, Ivan Teueršu v Gornjo Ponikvo.

Premeščeni so: Franja Schneider v Ivance, Branimir Čeh v Slovensko Bistrico deška, Florentina Metlika na dekliško; v Solčavo Drago in Marjeta Čepič, Karolina Vuk v Sv. Lovrenc na Dr. polju, Terezija Ferencak v Zavrč, Marija Polak na Ponikvo, Drago Bitane v Veliko Poljano, Vanda Medica v Sp. Kungoto, Miroslav Viher v Ljubno, Karolina Arnejc v Lovrenc pod Prežnom, Milica Vrečko v Firam, Pavla Grobin v Vuhred, Erna Killer v Gotovlje, Iva Košar v Frankolovo, Karla Srebrnič v Podgorje. Vsi s 1. septembrom 1927.

Spominjajte se CMD

Kakšna bo naša tiskarna bankovcev

Pod Topčiderskim brdom v Beogradu so pričeli z zidanjem tiskarne za bankovce naše Narodne banke. Po načrtu inž. Gavrilovića in Neumana bo stavba dvonadstropna in bo imela na vogalih četveroglate stolpe, ki bodo še za dve nadstropje višji. Notranjost tiskarne bo najmoderneje urejena. V polprtiličju bo klišarna, v pritličju shrambe za posebni papir, ki se uporablja za bankovce. V pivem nadstropju bo laboratorij, dalje 64 m dolga dvorana za atelje, v drugem pa oddelek za barvanje, sušenje in končno štetje bankovcev. Poslopje bo zgrajeno iz armiranega betona in železja, ter bo obdano z lepo 6 m visoko ograjo z enim vhodom, skozi katerega pojde tudi tir na železniško postajo Topčider. V bližini tiskarne same, ki bo skoro hermetično zaprta, pa bodo stala poslopja za stanovanja uradnikov in delavcev. Tiskarna bo gotova do 1. januarja 1929.

Nov Monte Carlo.

Društvo za razvoj tujskega prometa v državi Kuba hoče v glavnem mestu Havana zgraditi moderno igralnico — konkurenco slovitega Monte Carla. Predlagatelj načrta napoveduje velike uspehe in dobičke nove igralnice, ki bo Monte Carlo prekosila po svoji velikopoteznosti.

Podružnica Sv. Cirila in Metoda pri Sp. Kungoti

privedi v četrtek dne 8. t. m. veselico z gledališko igro v gostilni g. Likavca na Pesnici. Ker je čist dohodek namenjen v podporo revne šolske mladine, vabi od bor k najobilnejši udeležbi. 999

Mariborski in dnevni drobiž

Proslava rojstnega dne prestolonaslednika

V Mariboru se je vršila svečana proslava rojstnega dne Nj. Vel. prestolonaslednika Petra. V stolnici je bral stolni prelat dr. Tomazič pontifikalno mašo v prisotnosti zastopnikov civilnih in vojaških oblasti. Obredi je prisostvoval veliki župan dr. Schaubach, mestni župan dr. Leskovar in predstavniki ostalih uradov, vojsko pa je zastopal general Spasić poleg drugih vojaških dostojanstvenikov. Obredi so se vršili tudi v pravoslavni kapelici in protestantovski cerkvi. Del mariborske garnizije je imel parado, javna poslopja in privatniki pa so razobesili zastave.

Prihod westfalskih Slovencev v Maribor.

Sinoči po sedmi uri so prispeli v Maribor s posebnim vlakom westfalski Slovenci. Na kolodvoru jih je pozdravil v imenu občine mariborski župan dr. Leskovar. Po izmenjanih pozdravnih nagovorih so številni gostje s prapori in v rudarskih uniformah v spremstvu domačinov z godbo na čelu krenili skozi mariborske ulice. Zvečer se je vršil v Unioni svečan banket. Danes zjutraj pa so se gostje vrnili zopet na Westfalsko.

Netaktnost.

Mestna občina mariborska je priredila sinoči na verandi pivovarne Union na čast westfalskim Slovincem slavnostni banket, katerega so se udeležili zastopniki vseh strank, da pozdravijo svoje rojake, ki si morajo služiti kruh v inozemstvu. Ugotavljamo, da so merodajni krogi SLS zagrešili pri tej priliki veliko netaktnost, ker so skušali dati temu večeru, ki naj bi bil pozdrav slovenskega Maribora svojim v tujini živečim rojakom, predvsem klerikalno, strankarsko obiležje. Mestni svetnik dr. Jerovšek se je spozabil celo tako daleč, da je na večeru javno agitiral za klerikalno strankarsko glasilo »Slovenski Gospodar«.

Ureditev volišč v Mariboru.

Radi predpriprav za volitve se v soboto, dne 10. t. m. in v ponedeljek, dne 12. t. m. po volitvah na mestnem magistratu za stranke ne uraduje.

Joško Kovič odpotoval v inozemstvo.

Josip Kovič, režiser narodnega gledališča v Mariboru, je odpotoval v inozemstvo v svrhu gledaliških studij in se vrne na svoje službeno mesto v Maribor z novim letom.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru

opozarja, da se vrši vpisovanje samo še ta teden. Ker se ni doslej prijavila niti tretjina vajencev in vajenk, naj se javijo sigurno še tekom tega tedna za šolo. Poznele se vpisovanje ne bo več vršilo, zamudniki pa bodo kaznovani.

Pozor vinotočarji!

Iz krogov vinotočarjev nam pišejo: Že svoječasno so nam hoteli odvzeti pravico za točenje pod velo. Sedaj se zopet govori, da se s 1. januarjem 1928 ukinejo sploh vsi vinotoči, kar bi bil za nas siromake hud udarec. Naša dolžnost je, da se zato z resnim nastopom pripravimo proti našim sovražnikom in si ustanovimo lastno organizacijo. Le na ta način bomo mogli uspešno ščititi svoje interese in tudi uveljaviti svoje zahteve napram merodajnim činiteljem. Ako oblasti že hočejo ukiniti vinotoče, naj jih ukinejo bogatašem, nikakor pa ne gre, da bi odvzeli tudi nam siromakom oz. invalidom, ki se že tako težko borujemo za svoj obstanek, še ta boren zaslužek.

Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru

privedi dne 8. septembra ob 14. na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru jesensko kasačko dirko. Ker je prijavljenih veliko število dirkačev, obeta biti dirka jako zanimiva. Za okrepčila je poskrbljeno, na dirkališču vozi iz Ljutomera avtobus.

Obvestila »Študijske knjižnice«.

Javna čitalnica bo od 9. tm. vsak delavnik od 15. do 18. ure odprta. V tej dobi se bodo tudi izposojevale in izmenjavale knjige naročnikom. — Dopoldne se bodo knjige samo izjemoma izposojevale naročnikom izven Maribora.

Igra narave.

Na Aleksandrovi cesti je pred gostilno Vlahovič vzcvetel kostani, ravnotako se je odel v belo cvetje kostanj pred splošno bolnico na Tržaški cesti.

Službo dobi

v Celju v moderni delavnici tapetnik, dobro izvežbana samostojna moč. V Konicah pa sprejmejo v službo spretnega sodarja. Ponudbe mariborski Borzi dela.

Društvo drž. upokoencev in upokojenk v Mariboru

naznanja vsem upokojenim in aktivnim tovarišem, da so jim na razpolago v gostilni »Pregle« — Stolni trg — sledeča uradniška glasila: Činovnički glasnik, Naš glas, Drž. upokojenec.

520.000 Din dobiš.

ali vilo v kateremkoli kraju Jugoslavije ali avto znamke Fiat, kompletan radio aparat, avto znamke Ford, če se ti nasmaje sreča v Novinarski loteriji. Razen navedenega so še naslednji dobitki: plačano potovanje v Pariz z ekspresnim vlakom tja in nazaj in še 5000 frankov na roko, kompletan spalna soba z dvema posteljama, dvema omarama, cela vrsta denarnih dobitkov v višini po 50.000 do 500 Din, moderni pianino, instalacija telefona v stanovanje, tri tedne bivanja v kateremkoli kopaljšču, 70 slik in kipov naših prvih umetnikov, cela vrsta bibliotek itd. itd. Novinarska srečka stane samo 10 Din in se kupi enkrat za vselej. Radi te nizke cene smo prvo pošiljatev srečk že razprodali. Ker pa je zrebanje preloženo na 15.—28. januarja 1928., smo prejeli novo zalogo srečk, ki jih dobite v upravi »Večernika« na Aleksandrovi cesti 13, v Mariboru.

Dom ubogih.

Že dne 10. junija 1925 se je imelo vršiti srečkanje družinske hiše dobrodelne loterije za zgradbo doma ubogih. Toda potekli sta dve leti, a o srečkanju ni ne duha ne sluha. Na srečkah so podpisani odlični možje, ki bi morali zadevo vendar že edenkrat na ta ali oni način završiti ali pa vsaj povrniti kupcem srečk plačane zneske. Prvotni podjetniki dobrodelne loterije so gotovo še vedno odgovorni napram kupcem srečk in naj bi bil ta ali oni prevzel njegovo obveznost. Kupci srečk niso nikoli privolili v to, da bi obveznosti podjetnikov dobrodelne loterije prevzela kaka druga oseba, najmanj pa kaka zadruga z o. z. Povdarja se, da so prevzeli to dobrodelno loterijo odvetnik, profesor in inženjer, ter je torej vsakdo, ki je kupil srečko, smel pričakovati, da je podjetje resno. Prosimo torej, da podjetniki dobrodelne loterije za zgradbo Doma ubogih, katere srečkanje bi se morala vršiti že dne 10. junija 1925, izpolnijo svojo dolžnost.

Poizkus samomora.

Včeraj popoldne ob 16. sta Franc Repolusk in železničar Vitimir Celinšek opazila ob desnem bregu Drave ob železniški brvi neko žensko, ki je hotela oblečena skočiti v vodo. Toda že po nekoliko korakih se je skesala in obstala na plitvini. Njeno namero je opazil tudi kopaljški mojster Ernest Čierer, ki je s čolnom odhitel po nesrečnico, ki je vsa obupana stala v vodi in jo prepeljal v kopaljšče, kjer so ugotovili, da je kandidatinja smrti 38letna vdova Jela Spiridinovič. Pri zaslišanju je izjavila, da si je radi neozdravljive boleznij hotela končati življenje. Ker se je tresla po vsem životu, so jo z rešilnim avtom prepeljali v bolnico, od koder je bila izročena v domačo oskrbo.

Danes, v torek

elitni koncert z modernim muzikalnim skečem. Z Loros v Veliki kavarni. 1002

KINO APOLO.

6 pikantnih činov o nezvestem možu in pametni ženi. Zapletljajji! Smeš!

Moja ljubica iz Pariza

Ronald Colman — Constance Talmadge.

Med vero in praznoverjem

Povojne sekte — Nevarnosti za dušo in telo

Vsako velemesto ima obsežne puste dvorane, kjer se po lesenih klopih, zlasti ob večernih urah, stiskajo ljudje vseh slojev ter poslušajo kakega fantastičnega pridigarja, ki na veliko govori in gestikulira spredaj pri pultu. Komaj se pridigar ves utrujen vsede, se že dvigajo posamezni poslušalci, ki z zamaknjenim obrazom in dvignjenimi rokami kričijo navadno kaj nerazumljivega. Ostali gledajo zamaknjence z izbuljenimi očmi, vstajajo in kričijo tudi sami, dokler vsa družba ne izbruhne v kričanju in ječanju.

Tako se obnašajo privrženci raznih sekt, takozvanih zamaknjencev in apostolnikov, ki pravijo, da se na njih ponavlja binokostni čudež apostolov, ki so naenkrat govorili v »vseh jezikih«.

Po vojni se je začela posebna pobožnost, ki v cerkvah ne najde več prave utehe. Ta pobožnost se zateka k okultizmu ali pa k sektam, ki rastejo po vojni kakor gobe po dežju. Dočim so nekatere sekte trdno organizirane, nastajajo druge slučajno in živijo brez prave organizacije pod vplivom kake osebnosti ali pa vsled čustvenega kolektivizma.

Celo Berlin, ki velja v splošnem za zelo realistično mesto, ima po vojni velikansko število sekt in verskih družb. Tu je družba »božjega socializma«, »apostolstvo Jude«, verska družba »Noe«, krščanska zveza »Smirna«, »Pastir in čreda«, darbisti in končno cerkev »Janezovega razodetja«. To cerkev je ustanovil nekdanji zidar, fižakar, gostilničar, čudotvorni zdravnik z magnetizmom in prerok Jožef Weisenberg. Ta mož pravi, da se v njegovi osebi ponavljajo preporeci preroka Elije, arhangelja Mihaela, Janeza Krstnika, včasih pa tudi Janeza Evangelista. Večkrat tudi trdi, da je v njem sam sveti duh. Ima več tisoč pristašev, med njimi celo princezo, nekdanjo henesko deželno grofico Karolo. Weisenberg je imel že večkrat opravka s sodnijo radi svojega čudodelnega zdravništva.

Tudi mormoni so se močno razširili po Nemčiji. V Berlinu imajo pet cerkvenih občin. Še močnejši so adventisti, ki po ritusu starega testamenta praznujejo petek in soboto. V Berlinu imajo adventisti 23 svojih svetišč. Kakor mormoni, tako imajo tudi adventisti močno razvit tisk, ki izhaja v nakladah od 60 do 120 tisoč. Močno propagando razvija tudi neka verska družba, ki meša krščanstvo z budhizmom ter se imenuje »Oomoto«. V nekem württenberškem mestu ima ta družba svoje glasilo »Bela zastava«.

Posebna novost je neka verska družba, ki se je ravila med nemškimi fašisti-stahlhelmovci. Ta sekta, ali kakorkoli se že imenuje, je bila nekaj časa enotna, potem se je pa razbila na dva dela ali na dve struji: Ena pravi, da se vrača v germansko prakrščanstvo, druga, ki prvo ogorčeno pobija, pa ima celo svojega nebeškega boga z imenom Odin. Ta politično-verska sekta ne mara niti Kristusa, ker izhaja iz rodu Davidovega, katerega častijo tudi Judje.

Teozofi z odrešenikom iz Indije Krišnamurtijem se tudi močno širijo, kar se je videlo zlasti sedaj, ko je pred sednica teozofske družbe Ana Besant na potu iz Holandske obiskala Berlin. Poleg teh in drugih sekt so še manjše družbe, ki izdajajo knjige ali pa pridigujejo naokrog nekaj duševni prepoved. Značilno je, da je pri večini čudaških sektah in družbah mnogo članov nekdanjih nemških dvorov in dvorskih družb.

Večina sekt vsebuje veliko nevarnost za praznoverne ljudi, ki postanejo prav lahko žrtve sleparjev in izkoriščevalcev. Tudi ekstaze, ki tvorijo glavni del obredov raznih sekt, so že blizu blaznosti, ki ogroža duh in telo.

Epilog dunajskih izgredov

V soboto so začele na Dunaju sodne razprave proti obdolžencem in osumljenim iz dobe težkih dunajskih izgredov 15. in 16. julija. Kot prvi je stopil pred sodnike 15letni pomožni delavec Mojzes Mörsel. Obtožnica pravi, da je z nepoznanimi tovariši 15. julija popoldne ustavil avtomobil nekega advokata ter z vsemi mogočimi grožnjami pripravil do tega, da se je avtomobil ustavil. Mörsel se je na avtomobil celo vsedel in bogzna kam bi se čudna družba odpeljala, če ne bi bila prišla pravočasno policijska patrulja. Za podobno je obtožen tudi neki 22letni delavec. Oba obtoženca sta izjavila, da sta hotela avtomobile ustaviti samo radi tega, da bi nanje naložila ranience, ki so ležali naokrog po cesti. Tretji obtoženec je 60 letni izdelovalec pisanih balončkov — otroških igračk, ker je s celo kolekcijo običajnih dunajskih psokv obkladal policijo. Državni pravnik je zahteval težke kazni češ, da so dejanja obtožencev razvnela cele množice do strašnih izgredov. Branitelj obtoženih je pa naglašal, da sodišče ne sme biti maščevalno in če se že govori in mora govoriti o množici, potem vendar ne more biti nosilec liste vseh znanih in nezanih krivcev. 15letni židovski fantič. Kar se tiče zmerjanja in psokv, ni mogoče govoriti o zapeljevanju množice, ker se po dunajskih ulicah zmerja že od nekdaj pred in po krvavem petku. Branitelj pravi, da ima veselje nad požarom sodniških aktov, ker akti morajo od časa do časa zgorjeti — seveda ne na način 15. julija. Kakor od starih aktov ni več prahu, tako bi se morala tudi srca sodnikov izprašati, da bi bilo več razumevanja za psihozo mas in za dejanja poedincev. Branitelj je bil v svojem govoru od sodnika večkrat prekinjen, dosegel je pa vendarle, da so bili obdolženci oproščeni, odnosno pogojno obsojeni na nekaj tednov zapora.

Težave Palestine.

Na kongresu cionistov, ki se je otvoril te dni v Baselu, se mnogo razpravlja o težkem položaju Palestine. Že od 1. 1920 narašča deficit cionistične cerkvene blagajne, ki je dosegel sedaj že veliko svoto 15 tisoč funtov, kar je blizu 40 milijonov dinarjev. Najhujše je bilo letos, ko je zadela Palestino strašna potresna katastrofa in je morala cerkvena blagajna izdati velike svote v pomoč in podporo oškodovancem. V proračunu bodočega 1. bo imela cionistična cerkev le pičla sredstva za prepotrebno kolonizacijo. Med židovskim delovnim prebivalstvom narašča tudi brezposelnost.

Za slavo najlepše Angležinje.

Župan angleškega mesta Ramsgate, F. Lemelyn trdi, da so dekleta v njegovem mestu najlepša v vsej Angliji. Toda isto trdita tudi župan v Osborne in Margate. Vsi trije so se zato dogovorili, da prirede, čim nastane lepše vreme, izlet s parnikom vzdolž angleške obale, kjer žive te najlepše deklice. Konkurentinje se bodo mogle brezplačno vkrčiti na parnik, nakar bo posebna komisija na odprtem morju izrekla svojo končno sodbo. Za sedaj pa smatra vsakdo od imenovanih treh županov, da so dekleta njegovega mesta najlepša.

Verski boji v Indiji.

V zadnjem času so na dnevnem redu krvavi spopadi med budhisti in mohamedanci v Indiji. Zadnji spopad, ki je končal kakor prava bitka, se je odigral v britansko-indijskem mestu Bareil. Hindu stanci so povodom nekega svojega praznika šli v velikem sprevodu in z godbo mimo mohamedanske mošeje, iz katere so se ravno vsipali verniki. Iz prekanja so se prav naglo razvili pretepi, vmes je posegla policija, streljalo se je in izid je bil 13 mrtvih in 96 ranjenih.

Bar za otroke.

V konfortnem kopališču v Deauvilleu je neko tamkajšnje podjetje zgradilo za nedoletne obiskovalce interesantno dvorano — bar za otroke. Oprema dvorane je otroško majhna. Mize, stoli in servisi so izdelani nalašč za deco. Gosti dobijo v baru samo limonado, mleko, čokolado i. t. d. Natakarij v baru morajo biti izredno spretni, da v redu postrežejo svoje občutljive male goste in da jih varujejo pred težkimi posledicami sladkih dijač.

KINO UNION.

Telefon 239.

Danes premijera

Harry Liedtke - Edda Croy

v svojem najnovejšem filmu nove sezone

Ljubovca (Die Geliebte)

Pri vseh predstavah novi umetniški orkester 6.a

Sport

Drugo kolo za poškodbeni fond.

V četrtek se bo na igrišču Maribora vršila tekma med SD Rapidom in SK Železničarjem v korist fonda za poškodovane igralce. Rapid je siguren zmagovalac, vendar je pričakovati, da bo Železničar nudil protivniku tolikrat več odpora, kot v prvem srečanju, ko je podlegel v razmerju 10:4, čeprav je Rapid nastopil z oslabljenim moštvom. Gotovo je, da bodo obojestranska prizadevanja nudila lepo igro in ustvarjala zanimive momente, tako da pride občinstvo v polni meri na račun.

ISSK Maribor mladina : Merkur.

Dne 8. t. m. bo mladina Maribora, ki nastopi prihodnjo nedeljo v Ljubljani proti mladini Ilirije, odigralo prijateljsko tekmo proti prvemu moštvu Merkurju. Mladina Maribora, ki jo tvori vigrana enaistorica mladih, tehnično izvežbanih igralcev, ima sigurno več izgledov. Jutrišnja tekma bo nekaka preiskušnja za mlado moštvo, ki nastopi v pokalni tekmi proti mladini Ilirije prvič izven Maribora. Uverjeni smo, da bo častno branila barve svojega kluba.

ASK : Maribor.

Javili smo, da bo četrtek 8. tm. gostovala v Mariboru družina »Concordie«, kakor pa doznavamo, bo odigral Maribor prijateljsko tekmo z dolgoletnim državnim prvakom Akademskim SK iz Zagreba.

ISSK Maribor : SK Ptuj.

V četrtek popoldne se bo v zvezi z nacionalnim lahkoatletskim mitingom odigrala v Ptuj tudi prijateljska hazenska tekma med domačo družino SK Ptuj in drugo garnituro Maribora. Družina, ki bo v Ptuj zastopala barve Maribora, je sestavljena iz mladih, ambicioznih in tehnično dobro izvežbanih hazenašev, ki so v trening tekмах proti prvi družini, že šestokrat nudile docela enakovredno igro. Glede na dobro kvaliteto ptujske hazene, ki je gotovo ena izmed najtrših družin ostre defenzivne igre, se pričakuje, da bo tekma nudila dobro in zanimivo igro. Mnenja o izidu so docela deljena, kajti nasprotnika se borita s prav različnim orožjem: Maribor s kombinacijsko igro, Ptuj pa s prodornimi soloakcijami.

Sokolstvo

Sokol Slov. Bistrica ima svoj letni nastop dne 8. septembra ob 15 uri v hotelu Beograd. Sodeluje mariborska sokolska godba in telovadci iz Maribora in Studencev, ki se odpeljejo ob 9.25. Ostalo občinstvo odpotuje iz Maribora ob 13.30. Povratek mogoče z avtobusom proge Celje—Maribor ob 18.45 ali z vlakom 20.45, s katerim se vrne godba. Zaprošena je polovična vožnja! Zdravo in na svidenje! 998

Tragedija Grosavescu.

Ker je začela od porotnega sodišča oproščena morilka tenorista Trajana Grosavescu pisati svoje spomine, se je čutila tudi sestra umorjenega Olga Grosavescu poklicana in prisiljena, da potom tiska pokaže javnosti sliko tragedije svojega brata. Pod naslovom »Resnica tragedije Trajana Grosavescu« je začel dunajski »Montag« že pri našati spomine sestre Olge. Olga Grosavescu je živela več let v stanovanju pokojnega umetnika in je gotovo o njegovi usodi dobro poučena. Nekaj podatkov je dala tudi mati Ernestina. Tako bosta sedaj dva dunajska lista od dveh strani osvetljevala tragedijo v domu romunskega pevca.

Zločinski detektiv

Pod vijaduktom v newyorškem predmestju Brony so našli v nekem avtomobilu truplo inženjerja Pratta. Ugotovilo se je, da je bil izvršen roparski umor. Spretni newyorški policiji pa je tekom 24 ur uspelo, da je izsledila zločinca in razvozljala tajinstven zločin. Morilec bogat. inženjerja je policijski uradnik David Graham. Imel je namreč nalog od tvrde, pri kateri je bil umorjeni inženjer uslužben, da ga v dneh, kadar je Pratt v majhnem avtomobilu vozil denar za izplačevanje delavskih mezd, spremlja z avtomobilom in ga varuje pred even tuelnimi roparskimi napadi. Detektiv je torej točno vedel, kdaj in kje vozi inženjer denarje. Za časa umora je bil Graham na dopustu radi bolezni. Ker mu je bila pot inženjerja Pratta dobro znana, ga je ustavil na samotnem kraju, ga umoril, se vsedel v njegov avto in truplo odpeljal skozi newyorške ulice v predmestje Brony, kjer je v mraku pod vijaduktom oplenil inženjerja, ki je imel 5000 dolarjev (četrt milijona dinarjev) in pustil avto s truplom v temi. Graham je bil aretiran v nekem nočnem lokalu v Coney-Island, kjer se je zabaval v družbi sumljivih nočnih tipov, natakarijem in plesalkam pa je delil večje vsote denarja. Razen tega je policija tudi ugotovila, da si je Graham kmalu po zločinu kupil avtomobil za 1600 dolarjev, kar njegovo krivdo docela potrjuje.

Čudna moda indijskih žensk.

Moderne ženske prihajajo čisto do najbolj čudne in najbolj neverjetne zamisli, kadar gre za njihovo usodo. Rekord pa so vsekakor dosegle domačinke v Padaungu, v neki provinci angleško-indijske kolonije v Burmi. Vse ženske nosijo namreč tamkaj že od rane mladosti do 15 cm visoke kovinaste ovratnike. Moški v teh krajih imajo namreč radi, da imajo ženske dolg vrat. Ali je ta moda ugodna, tega mi ne moremo presoditi, kajti tamkajšnje ženske so zelo zadovoljne s svojimi kovinastimi ovratniki.

Angležki in kitajski morsk roparji

V zadnjem času so se množili drzni napadi morskih roparjev ob kitajski obali. Bilo je par slučajev, da so se roparji kot pošteni potniki vkrkali na ladjo ter potem sredi morja nenadno izvlekli orožje in strahovali celo posadko. Od kitajskih morskih roparjev so bile oškodovane tudi angleške privatne in državne ladje. Ker Angleži pri zasledovanju roparjev niso imeli sreče, so začeli sedaj na kopnem akcijo, ki je vse prej kot kulturna. Morski roparji so največ svojih predrznosti izvedli v Biaskem zalivu, kakih 50 milj vzhodno od Hongkonga. Angleži so na obalo poslali četo 500 mož in ker prebivalci niso mogli ali pa niso hoteli povedati, kjer morski razbojniki stajujejo, je angleška ekspedicija zažgala in porušila prvih 50 hiš, na katere je naletela. Pri drugi ekspediciji so se Angleži že malo umirili in so v neki kitajski vasi razdeljali samo šest hiš. Poročilo ekspedicije seveda trdi, da so bila to bivalitična morskih piratov, za kar pa ni prav nobenega dokaza.

Nova iznajdba v radio-tehniki.

Angleški izumitelj Baird, ki izpopolnjuje po nalogu direktije angleških pošt radiosluzbo, je minule dni izjavil novinarjem, da se bo s pomočjo njegovega sistema v najkrajšem času lahko prenašalo akustične slike človeških obrazov, kakor kakšno melodijo ali tekst kakšne pesmi. Njegov aparat za gledanje v daljavo pretvarja detajle slike, ki jo prenaša, v akustične linije na gramofonski plošči. Z novo iznajdbo bo omogočeno prenašati individualne melodije posameznih obrazov.

Primanjkljaj enega milijona stanovanj.

Po zadnji stanovanjski statistiki manjka v Nemčiji en milijon stanovanj. Ta primanjkljaj je po številu, ker stajujejo mnoge družine združene v enem stanovanju, in je pravi primanjkljaj na stanovanjih le 700 tisoč. Toliko je namreč tudi prosilcev, ki so res potrebni, po vseh pokrajinah in deželah Nemčije za stanovanja.

Maksim Gorki:

Staruha Izergil

»A oni ribič, kam je šel?«, sem vprašal.

»Ribič? Da, on... On se je pridružil Huculom. Spočetka mi je vedno prigovarjal in mi grozil, da me vrže v reko; pozneje je prenehal s tem in zapeljal drugo dekle. Obadva so obesili v mestu — ribiča in onega mojega Hucula. Hucula so zvali »Klest« radi rjavih las. Jaz sem šla gledat, kako so jih obesili. V Dobrudži je to bilo. Ribič je šel potrt in je jokal, a Hucul je kadil pipo. Šel je in kadil, roke v žepih hlač, en brk mu je štrlel naravnost proti rami, drugi se mu je povisil na prsi. Ko me je zagledal, je vzel pipo iz ust in mi zaklical: »Zdravstvuj!...« Celo leto sem žalovala za njim. Ej!... To se je zgodilo, ker so hoteli zbežati v Karpate na svoje domove. Tam jih je povabil nek Rumun v goste in tam so jih ujeli. Samo njih dvojico so ujeli, nekaj so jih pobili, vsi drugi so ušli... Rumunu so pozneje to plačali... Zažgali so mu dvorec, skednje in vse žito. Ničesar ni ostalo.

»To si storila ti?«, sem začuden vprašal.

»Mnogo je bilo njihovih prijateljev, ne jaz sama... Kdor nam je bil dober ljubček, se nam je vtisnil globoko v srce...«

— Pesem na morskem bregu je utihnila. Starko je ganil šum morskih valov, ki se je podvojil in zamislila se je. Burni šum je vzbudil v njej povest o burnem življenju. Z brega se je zaslislal govor in smeh ljudi. Vsa mehka je postajala noč in vedno svetlejšje je sijala luna. Nedoločni zvoki in šum živnega vrvenja so postajali vedno tišji, potapljač se v rastočem šumenju valov, katere je dvigalo naraščajoč veter.

»Jaz sem tudi že Turka ljubila. V haremu sem bila pri njem, v Skadru. Cel teden sem živela tam, — no, nič ni bilo... Bilo je dolgočasno: same ženske in zopet ženske so bile tam... Osem jih je imel pri sebi. Celi dan se je jedlo in spalo in govorilo neumnosti.

Ali pa so se rogale druga drugi in kotale kot kokoši. Ta Turek je bil že star, ves siv in zelo bogat in častiljiv. Govoril je kot kak vladar... Oči so mu bile črne in gledal je naravnost v dušo. Zelo rad je molil. Spoznala sem ga v Bukarešti. Hodil je po Ringu kot car in gledal tako častljivo! Dopadla sem se mu. Na večer so me prišli na ulici in me vodili k njemu. Prodajal je sandale in palme in je prišel v Bukarešto nakupovat blago. Vprašal me je: »Hočeš iti z menoj?« — »Hodim!«... In šla sem z njim. Bil je bogat, ta Turek. Imel je sina, črnega, gibčnega malčka. Bilo mu je šestnajst let. Z njim sem zbežala od Turka v Bolgarsko, v Lom-Palanko... Tam me je neka Bolgarka z nožem zabodla v prsi radi svojega ženina ali moža — se ne spominjam več. Dolgo sem se zdravila v nekem samostanu. To je bil ženski samostan. Tam me je neko dekle zelo rado imelo... K nji je iz drugega samostana v Arcer-Palanki hodil njen brat, tudi menih... Kakor črv se je zvijal ta človek pred menoj. In ko sem ozdravila, sem zbežala z njim v njegovo Poljsko.

»A povej mi, kje je ostal mali Turek?«

»Oni malček? Umrl je, revž. Od žalosti in hrepenjenja po domu ali pa od ljubezni... Prišel je veneti kot slabotno drevesce, ki nima sonca. Spominjam se: ležal je, ves že upadel in blede kot led, a še vedno je gorela v njem ljubav... In neprstano me je prosil, naj se sklanjam nad njim in ga poljubim. Ljubila sem ga in ga mnogo poljubljala. Postajal je vedno slabši in ni mogel več vstati. Ležal je in tako žalostno kot berač me je prosil, da bi legla poleg njega in ga ogrela. Legla sem k njemu... Naenkrat je ves zažarel. Nekoč sem tako zaspala in ko sem se zbudila, je bil ves mrzel, mrtev... Jokala sem nad njim. Kdo ve, mogoče sem ga jaz ubila. Dvakrat starejša od njega sem že bila tedaj. In bila sem tako močna in sočna — a on? tak malček!...«

— Vzdihnila je starka in prvič sem videl, da se je trikrat pokrižala in šepetala nekaj s suhimi ustnami.

»No,« sem povzel videč, da je umolknila. »Potem si šla v Poljsko, ali ne?«
»Da. Z onim malim Poljakom. Bil je smešen in podel. Če se mu je hotelo ženske, se mi je prilizoval kot maček in z jezika mu je tekel sam med; če me pa ni potreboval, me je bičal z besedami kot s knuto!... Nekoč, ko sva hodila po bregu reke in mi je zopet dejal par grdih, ostudnih besed — o, o!... Razsrdila sem se tedaj! Zakipela sem kot smola! Vzela sem ga na svoje roke, kot dojenca — bil je zelo majhen! — dvignila sem ga visoko in ga stisnila v bokih tako, da je ves posinjel! Zamahnila sem in ga vrgla v reko. Kako smešno je kričal!... Gledala sem nanj z višine brega, on pa se je prevračal v vodi. Odšla sem in se nisem več srečala z njim. V tem sem imela srečo: nikdar nisem pozneje v življenju srečavala onih, ki sem jih nekaj ljubila. To so nelepa srečanja, to je kot bi se srečal z mrtvimi...«

— Starka je umolknila z globokim vzdihom. Jaz pa sem si predstavljala njene ljudi. Pred menoj je vstal brkati, ognjeni in rjavi Hucul, ki gre v smrt mirno pušč iz pipe, silen, odločen mladenič. Morda je imel hladne, sinje oči, ki so zrle na vse trdo, nepremično. Poleg njega črnobrkat ribič s Pruta; on joka, on noče umreti; v obrazu, bledem od smrtne tuge, so ugasnile vse sele oči in brki, mokri od solz, so se žalostno povesili na obe strani nakremženih ust. Tudi stari, častiljivi Turek je tu, morda je fatalist in despot. Poleg njega je njegov sin, bedni, slabotni iztočni cvet, zastrupljen s poljubi... In dalje trepetajoči Poljak, galanten in vročekrvni, lepobeseden in — vedno gladen... Vsi so sedaj blede sence, a ona, katero so nekaj poljubljali, sedi poleg mene živa, toda izsušena v dolgem času, brez telesa, brez krvi, s srecem brez hrepenjenja, z očmi brez ognja. Tudi ona postaja senca...

Nadaljevala je:
»V Poljski mi ni šlo dobro. Tam žive hladni in lažnjivi ljudje. Jaz nisem razumela njih jezika, vijočega se kot kača; ves škripajoč se mi je zdel ta jezik... Zakaj škripajoč? Glej, Bog jim je dal tak zmešan jezik zato, ker

so lažnjivi. Šla sem tedaj nevedoč kam in videla sem, kako so se zbirali na upor in vojno proti vam, Rusom. Prišla sem do mesta Bohni. Neki žid me je kupil; ni me kupil zasé, nega da bi trgoval z menoj. Bila sem zadovoljna. Za življenje mora človek znati kako delo; jaz nisem znala ničesar, zato sem morala to plačevati s svojo osebo. Mislila sem tedaj, da se vrnem domov v Birlat, čim dobim malo denarja; raztrgala bi verige, da niso bile premočne. Živela sem tam. Hodili so k meni bogati pani, pirovali z menoj in pri meni. No, to jih je drago stalo. Prepirali so se radi mene in prerivali. Eden od njih je hodil dolgo k meni in glej, kaj je nekoč napravil: prišel je, a sluga je prinesel za njim vrečo. Pred menoj je pan vzel vrečo in jo razvezal nad mojo glavo. Zlati cekini so mi padali na glavo in bilo je veselo slišati to zvenenje, ko so padali po tleh. Tako sem ugnala tega pana! Imel je tolst, surov obraz, a telo je bilo kot ve lika blazina. Izgledal je kot tolsta svinja. Da, ugnala sem ga in naposled mi je priznal, da je prodal vso svojo zemljo, svoj dom in konje, samo da bi me ne obsul z zlatom... V tem času sem ljubila nekega bogatega pana z razsekanim obrazom. Cel obraz mu je bil vse križem zrezan od turških sabelj, s katerimi se je še nedavno boril na strani Grkov. To je bil mož! Kaj so mu bili Grki, ko je bil Poljak?... Vidiš, on je ljubil burne doživljaje. Ako pa človek ljubi doživljaje, jih vedno najde v življenju. Oni pa, ki jih ne najdejo, to so lenuhi in bojazljivci — ali pa ne razumejo življenja. To pa zato, ker, ako bi ljudje razumeli življenje, bi vsakdo hotel pustiti svojo senco v njem. In življenje ne bi požiralo ljudi tako brez sledu... Ej, ta človek z brazgotinami na licu je bil sijajen mož! On bi šel na konec sveta brez strahu. Morda so ga vaš ubili ob času vstaje. A zakaj ste se šli vi boriti z Ogrji? No — no, molči!...«

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglašitve trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Konservatoristka

poučuje doma ali izven doma klavir in teoretične predmete po ugodni ceni. Naslov pove uprava lista. — 1004

Iščem

stanovanje od 2—3 sob s pritliklinami v Mariboru, okolici ali ob želez. progi Maribor—Pragersko—Št. Ilj—Bistrica. Vzamem tudi v najem enodružinsko hišico. Ponudbe na upravo lista pod »Železniški uradnik v pokojue«. 946

Gospoda ali gospodično sprejme na stanovanje. Tržaška c. 20. II. nadstropje. 991

Lepo svetlo stanovanje s hrano oddam po ceni dijakom v Mariboru ul. 10 III. 8. 953

Zaboje proda

Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26, Maribor. 979

Šolske torbice

nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS. — Aleksandrova cesta 13. 830.

Abonente sprejme

po 12 in 15 Din dnevno Narodni Dom. 936

Gonilni jermeni,

najboljše kakovosti, že strojno pretegnjeni, za mlino, žage, mlatilnice, tovarne itd. kakor tudi šivalni in vezalni jermeni v zalogi pri IVAN KRAVOS, Aleksandrova c. 13. Zahtevajte ponudbo. 829

Naroči tudi

„Medo“ -kavo

Učenca 994

ki je dovršil 2 razreda meščanske šole ali 2 razreda gimnazije z dobrim uspehom, sprejme manufakturna trgovina A. Kostanjevec — Ptuj

Kyffhäuser-Technikum Frankenhäuser (Nemčija) 17g. šola s svetlo in strojogradbo elektrotehniko. Posebni oddelki za poljedel. stroje in zrakoplovno. 941

Ovratnice, klobuke, srajce, nogavice, galanterijo in modne predmete si nabavite najboljše pri IGO BALOH Vetrinjska ulica 18. 865

Platno prve vrste za rjuhe po Din 22.—

šifon itd. po najnižjih cenah se dobi pri 6a

I. Trpin-u, Maribor, Glavni trg 17

Novo!

Novo!

Ksaver Meško:

Kam plovemo

Povest.

Cena za broš. izvod Din 36.—, celo platno vezan Din 46.—.

Naročila sprejema knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ul. 54. Nasproti gl. pošte.

Novo!

Novo!

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sožalja ob priliki prerane smrti našega preljubega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ignacija Mariniča

kakor tudi za poklonjene krasne vence in šopke, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena čč. duhovščini, občinskemu predstniku g. Škofu za tolažilne besede ob odprtem grobu, železničarski godbi „Drava“, združenim pevskim zborom za ganljivo petje, številnim sorodnikom in znancem za čestitice spremstvo na njega zadnji poti. 1003

Maribor-Krčevina, dne 5. septembra 1927.

Zalujoči ostali.